

Türkiye Klinikleri

SOSYAL PEDIATRİ

ÖZEL KONULAR

Social Pediatrics

SPECIAL TOPICS

EDITÖR - EDITOR

Prof. Dr. Gülbın GÖKÇAY (İstanbul Üniversitesi Çocuk Sağlığı Enstitüsü ve İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, İSTANBUL)

YAZARLAR - AUTHORS

- Prof. Dr. Adem AYDIN (Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, İZMİR)
Uzm. Dr. Adnan BARUTÇU (Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, ADANA)
Prof. Dr. Sevgi BAŞKAN (Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, ANKARA)
Prof. Dr. Perran BORAN (Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, İSTANBUL)
Dr. Öğr. Üyesi Melda ÇELİK (Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, ANKARA)
Prof. Dr. Nilgün ÇÖL (Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, GAZİANTEP)
Doç. Dr. Bahar ÇUHACI ÇAKIR (Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, ANKARA)
Doç. Dr. Meltem DİNLEYİCİ (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, ESKİŞEHİR)
Prof. Dr. Aysu DUYAN ÇAMURDAN (Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, ANKARA)
Uzm. Dr. Meryem ERAT NERGİZ (Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Yenimahalle EAH, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü ve Çocuk Sağlığı Enstitüsü, Sosyal Pediatri Doktora Programı, ANKARA)
Uzm. Dr. Nagihan ERDOĞ ŞAHİN (Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sosyal Pediatri Doktora Programı, KAYSERİ Tomarza Yaşar Karayel Devlet Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, KAYSERİ)
Prof. Dr. Ahmet ERGİN (Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, DENİZLİ)
Prof. Dr. Nurdan EVLİYAOĞLU (Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, ADANA)
Prof. Dr. Gülbın GÖKÇAY (İstanbul Üniversitesi Çocuk Sağlığı Enstitüsü ve İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, İSTANBUL)
Prof. Dr. Emel GÜR (İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, İSTANBUL)
Doç. Dr. Tolga İNCE (Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, İZMİR)
Uzm. Dr. Şeyma KARATEKİN (Samsun EAH, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, SAMSUN İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı Enstitüsü, Sosyal Pediatri Doktora Programı, İSTANBUL)
Doç. Dr. Gonca KESKİNDEMİRCİ (İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı Enstitüsü, Sosyal Pediatri Doktora Programı, KAYSERİ)
Prof. Dr. Meda KONDOLOT (Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, KAYSERİ)
Dr. Öğr. Üyesi Hacer NALBANT (İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi, Tıp Eğitimi Anabilim Dalı, Çocuk Sağlığı Enstitüsü, Sosyal Pediatri Anabilim Dalı, İSTANBUL)
Prof. Dr. Emel ÖRÜN (Yüksek İhtisas Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, ANKARA)
Uzm. Dr. Öykü ÖZBÖRÜ AŞKAN (Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, İSTANBUL)
Prof. Dr. Elif N. ÖZMERT (Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, ANKARA)
Prof. Dr. Filiz ŞİMŞEK ORHON (Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, ANKARA)
Dr. Öğr. Üyesi Özlem TEZOL (Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, MERSİN Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü ve Çocuk Sağlığı Enstitüsü Sosyal Pediatri Doktora Programı, ANKARA)
Doç. Dr. Seda TOPÇU (Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, ANKARA)
Uzm. Dr. Merve TOSYALI (Buca Seyfi Demirsoy EAH, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, İZMİR)
Prof. Dr. Betül ULUKOL (Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, ANKARA)
Doç. Dr. Feyza UYAY KOÇ (Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, İZMİR)
Dr. Öğr. Üyesi Sevtap VELİPAŞAOĞLU (Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, ANTALYA)
Prof. Dr. Sıddıka Songül YALÇIN (Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, ANKARA)
Uzm. Dr. Döndü Nilay YILDIRIM (Pursaklar Devlet Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Pediatri Yüksek Lisans Programı, ANKARA)
Prof. Dr. Kadriye YURDAKÖK (Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Sosyal Pediatri Bilim Dalı, ANKARA)

Türkiye Klinikleri

SOSYAL PEDIATRİ

ÖZEL KONULAR

Social Pediatrics

SPECIAL TOPICS

Türkiye Klinikleri Yayınlarına abone olmak ve yayımlanmış diğer çalışmalarla ulaşmak için; www.turkiyeklinikleri.com adresindeki "Online Alışveriş" linkini tıklayınız.

Abone işlemleriyle ilgili görüşmek için;

Abone ve Halkla İlişkiler Servisi

Tel: +90 312 286 56 56 / 118

e-posta: abone@turkiyeklinikleri.com

Türkiye Klinikleri yayınlarına reklam vermek için;

Pazarlama Satış-Proje Servisi

Tel: +90 312 286 56 56 / 142

e-posta: pazarlama@turkiyeklinikleri.com

Çalışmanın her türlü yayın hakkı Ortadoğu Reklam Tanıtım Yayıncılık Turizm Eğitim İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye aittir. Kitaptaki soru, yazı, resim, tablo, grafik ve şekiller kısmen de olsa yayıncının yazılı izni alınmadan, elektronik veya mekanik yöntemlerle basılamaz, çoğaltılamaz. Yalnızca bilimsel amaçlarla (kaynak göstermek kaydıyla) özetleme ve alıntı yapılabilir.

Ürünle ilgili sorumsuzluk, ihmal veya başka bir nedenden ötürü veya burada yer alan herhangi bir yöntem, ürün, kullanım talimatı veya görüşün herhangi bir şekilde kullanılmasından veya uygulanmasından dolayı herhangi bir yaralanma ve/veya kişi veya mülke verilen zararlar için Yayımcı tarafından herhangi bir sorumluluk kabul edilmez. Özellikle tıp bilimlerindeki hızlı gelişmeler nedeniyle, tanılarının ve ilaç dozlarının bağımsız olarak doğrulanması yapılmalıdır.

Tüm reklam materyallerinin etik (medikal) standartlara uygun olması beklenmekle birlikte, bu yayına dahil edilmek, ilgili ürünün veya üreticisinin iddialarının kalitesinin veya değerinin garantisi veya onayı anlamına gelmez.

Türkiye Klinikleri yayınları halka açık yerlerde satılmaz. Sağlıkla ilgili kişi ve kurumlara abonelik usulü gönderilir.

E-ISBN: 978-625-401-305-8

© 2021 Türkiye Klinikleri

Türkiye Klinikleri Yayın Seri No: 858

Yayınevi/Matbaa Sertifika No: 48768

1. Baskı, Mayıs 2021, Ankara-Türkiye

To subscribe to the Türkiye Klinikleri Publications and to reach other published studies; click the "Online Subscription" link from the www.turkiyeklinikleri.com address.

To discuss the subscription procedures;

Subscription and Public Relations Service

Phone: +90 312 286 56 56 / 118

e-mail: abone@turkiyeklinikleri.com

To advertise the Türkiye Klinikleri publications;

Marketing Sales-Project Service

Phone: +90 312 286 56 56 / 142

e-mail: pazarlama@turkiyeklinikleri.com

All rights are reserved by Ortadoğu Reklam Tanıtım Yayıncılık Turizm Eğitim İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. The questions, writings, pictures, tables, graphics, and figures published in this book cannot be printed or reproduced in whole or in part by electronic or mechanic ways without the written consent of the publisher. Summarizing and citation for scientific purposes (by specifying the reference) is allowed.

No liability is accepted by the Publisher for any injury and/or damage to person or property due to irresponsibility, negligence or any other reason or any use or application of any method, product, instruction manual or opinion contained herein.

Although all advertising materials are expected to comply with ethical (medical) standards, inclusion in this publication does not constitute a guarantee or endorsement of the quality or value of the product or manufacturer's claims.

Türkiye Klinikleri publications cannot be sold in public places. It is sent to health-related persons and institutions as a subscription procedure.

E-ISBN: 978-625-401-305-8

© 2021 Türkiye Klinikleri

Türkiye Klinikleri Publication Serial Number: 858

Publisher/Printing House Certificate No: 48768

1st Edition, May 2021, Ankara-Turkey

Türkiye Klinikleri

BASILDIĞI YER-BASIMCI-YAYIMCI - ADMINISTRATION ADDRESS-PUBLISHER

Ortadoğu Reklam Tanıtım Yayıncılık Turizm Eğitim İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Türkocağı Cad. No:30 06520 Balgat/Ankara/Türkiye

Tel/Phone : +90 312 286 56 56

Faks/Fax : +90 312 220 04 70

e-posta/e-mail : info@turkiyeklinikleri.com

web : www.turkiyeklinikleri.com